

From: "5.1.2.e" <5.1.2.e@wur.nl>

Sent: 9/15/2015 10:38:56 PM

To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@wur.nl>

CC: "Duijn, dr. ir. L.P. van (Luuk)" <5.1.2.e@wur.nl>

5.1.2.e <5.1.2.e@wur.nl>

5.1.2.e <5.1.2.e@wur.nl>

5.1.2.e <5.1.2.e@wur.nl>

5.1.2.e <5.1.2.e@wur.nl>

Subject: RE: Neonicotinoiden

Attachments:

Hoi 5.1.2.e

Bedankt voor je geruststellende, heldere antwoord!

Het is duidelijk dat er in 'de buitenwereld' zorgen bestaan die met meer bekendheid met de achtergronden van de beoordeling weggenomen kunnen worden.

Ik zal het de (welwillende) bijengroep in slingeren.

Groeten,

5.1.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@ctgb.nl>

Verzonden: Monday, September 14, 2015 9:25 AM

Aan: 5.1.2.e

CC: Duijn, dr. ir. L.P. van (Luuk); 5.1.2.e; 5.1.2.e

Onderwerp: RE: Neonicotinoiden

Hoi 5.1.2.e

1) Gelukkig maar, toelating van imidacloprid, thiamethoxam en clothianidin is niet meer toegestaan op bloeiende mais en erwt sinds de aanpassing van de Europese toelatingsrichtlijn in 2013 (alleen toepassing ná de bloei is nog toegestaan). De tabel van Plantum is dus achterhaald.

2) De route via honingdauw is inderdaad belangrijk. Wij nemen deze sinds jaar en dag mee in de risicobeoordeling (we hebben een lijst met 'gewassen die door luizen kunnen worden aangetast'). Ook bij de herbeoordeling in 2011 hebben we deze route beoordeeld. Om honingdauw echt een significante blootstellingsroute te maken, is één luisje niet genoeg, dan moet je echt een behoorlijke plaag hebben. Het argument om het risico acceptabel te achten is dat de neo's juist werken tégen de honingdauwproducerende insecten. Je verwacht dus niet dat bij toepassing van zo'n middel er veel luizen in leven blijven. Waar je niet zeker weet dat een insecticide werkt tegen bladluizen, of waar het toepassingstijdstip erg vroeg in het seizoen ligt en de werkingsduur van het product korter is dan de teeltperiode, stellen we aanvullende vragen. Soms komt hieruit de eis dat er aanvullende luizenbestrijding nodig is later in het seizoen om honingdauwproductie te voorkomen.

Ik hoop dat je hiermee gerustgesteld bent! Als je nog vragen hebt, hoor ik het wel.

Groeten 5.1.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@wur.nl>

Verzonden: zondag 13 september 2015 11:37

Aan: 5.1.2.e

CC: Duijn, dr. ir. L.P. van (Luuk)

Onderwerp: RE: Neonicotinoiden

Hoi 5.1.2.e

Gisteren, bij het eten na afloop van de Veluweloop, zat ik aan tafel met mensen die veel met bijen doen. Het ging (verrassing) ook over neonicotinoiden, en de naïviteit van het CTGB over (geen) blootstelling van bijen.

Twee argumenten voor wel blootstelling waren:

- bijen vliegen veel op mais stuifmeel, en maiszaad mag wel behandeld met neo's.
- bijen eten 'bladhoning' uitgescheiden door luizen, oa op aardappel. Als aardappelplanten met pesticiden zijn behandeld krijgen de bijen dat via de luizen route binnen.

Dat laatste had ik nooit gehoord, maar lijkt toch wel een echt te gebeuren, zie bv:

<http://www.bijenhouden.nl/phpbb/viewtopic.php?t=29906>

<http://library.wur.nl/ojs/index.php/bijenhouden/article/view/8669/8172> (1937...)

http://library.wur.nl/dps/Bijen/1946-1992/1986/1986-88_305-336ocr.pdf (p 330 rechts midden)

<http://hbktuinadvies.nl/?p=311> (zoek op 'bijen':

"Bladluizen veroorzaken voornamelijk schade door virusoverdracht, maar ook kan de plant geel worden (chlorosis), groeistoornissen vertonen, verdrogen of zelfs afsterven (necrosis). Bovendien kan de honingdauw een voedingsbodem vormen voor schimmelgroei, die vanwege hun zwarte kleur, 'roetdauw' wordt genoemd. Het sterk suikerhoudend floëmsap wordt grotendeels als kleverige vloeistof uigescheiden, 'honingdauw'. De bladluis heeft de belangrijke aminozuren er dan efficiënt uit opgenomen. Honingdauw wordt door mieren, wespen en bijen opgelikt, soms beschermen de mieren de luizen actief tegen predatoren als lieveheersbeestjes."

Als je dan goed kijkt naar de tabel op p3 van

<https://www.plantum.nl/Content/Files/file/Standpunten/Neonics.pdf> dan lijken er toch wel blootstellingsroutes te zijn via mais en erwt en via de luizen bestrijding op diverse gewassen.

Graag je deskundige visie en update voor mij!

Groeten,

5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.